

การศึกษาความต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

นางนิยนา โยคะกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-965-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018322

11 11 11 11 11

A STUDY OF NEEDS FOR PERSONNEL WITH A DOCTORAL DEGREE
IN NONFORMAL EDUCATION

Mrs. Naiyanar Yokakul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Non-Formal Education

Chulalongkorn University

1992

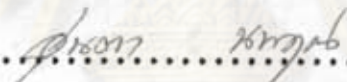
ISBN 974-581-965-4

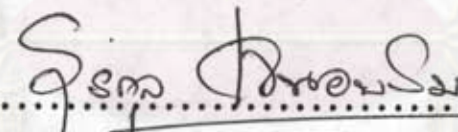
หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาความต้องการบุคลากรระดับชุมชนบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน
โดย	นางนัยนา โยคะกุล
ภาควิชา	การศึกษาจากระบบโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจนอบรม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชรภักดิ์)

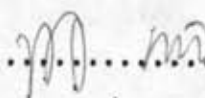
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์อู่แต นนุณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจนอบรม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนารัตน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

นัยนา โยคะกุล : การศึกษาความต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน (A STUDY OF NEEDS FOR PERSONNEL WITH A DOCTORAL DEGREE IN NONFORMAL EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุรกุล เจนอบรม, ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 226 หน้า. ISBN 974-581-965-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานองค์การเอกชน จำนวน 78 หน่วยงาน คณะวิชา องค์การ มีแนวโน้มต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ช่วงระยะปี พ.ศ. 2535-2539 ซึ่งบุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการให้ปฏิบัติงานมากใน 3 สาขาปฏิบัติงาน คือ บุคลากรปฏิบัติงานด้านการวิจัยและประเมินผล บุคลากรปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคคล การฝึกอบรม การสัมมนา บุคลากรปฏิบัติงานด้านการบริหารและการวางแผน

บุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน หน่วยงานต้องการจำนวนใกล้เคียงกัน คือ บุคลากรปฏิบัติงานด้านการบริหารโครงการ การประสานงาน รับผิดชอบโครงการ บุคลากรปฏิบัติงานด้านพัฒนาหลักสูตรและการสอน บุคลากรปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคม ชุมชน สังคมสงเคราะห์ บุคลากรปฏิบัติงานด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

บุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน หน่วยงานต้องการจำนวนน้อยที่สุด คือ บุคลากรปฏิบัติงานด้านนิเทศติดตามผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C343824 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD : PERSONNEL/DOCTORAL DEGREE/NONFORMAL EDUCATION

NAIYANAR YOKAKUL : A STUDY OF NEEDS FOR PERSONNEL WITH A DOCTORAL DEGREE IN NONFORMAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. SURAKUL JANOBROM, Ed.D., SOMBAT SUWANPITAK, Ed.D., 226 PP.
ISBN 974-581-965-4

This study aimed at investigating the needs of different institutions for personnel with a doctoral degree in nonformal education.

It was found that 78 different institutions, namely government offices, public universities in charge of the ministry of university affairs, state enterprises and non-government organizations, expected themselves to have a need for doctoral degree graduates in nonformal education to work in their organizations between 1992 and 1996. These doctoral graduates would be most needed in 3 fields comprising research and evaluation, personnel development training and seminar, and administration and planning.

Similar numbers of doctoral graduates were found needed for the following jobs; project administration and co-ordination, curriculum development and teaching, social and community development and social welfare, educational media and technology.

The institutions in this study showed their lowest needs for personnel with a doctoral degree in nonformal education in monitoring and supervision.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การศึกษานอกโรงเรียน.....
สาขาวิชา..... การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *At Mye*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Som Janobrom*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *Sombat Suwanpitak*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจนอบรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.
สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านให้คำแนะนำ คำสอน และข้อคิดเห็น
ต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด

ทำยนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่าน ณาจารย์
ผู้ให้ความรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชากรกลุ่มตัวอย่างวิจัย และกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา สามิ
ซึ่งให้กำลังใจและสนับสนุนด้านการเงินผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

นัยนา โยคะกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์การวิจัย	12
	ปัญหาที่ต้องการทราบจากการวิจัย	12
	ขอบเขตการวิจัย	13
	ข้อตกลงเบื้องต้น	15
	ความจำกัดของการวิจัย	16
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	16
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	17
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
	โครงการเปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต	
	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน	18
	แนวความคิดทฤษฎี ใช้ศึกษาความต้องการบุคลากร	
	ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน	20
	การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการทางการศึกษา	24
	วิธีการวิจัยเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ทางการศึกษา	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทบาทสถาบันอุดมศึกษา	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	38
การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง	39
การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การเตรียมการก่อนวิเคราะห์ข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	116
สรุปผลการวิจัย	119
อภิปรายผล	133
ข้อเสนอแนะ	143
รายการอ้างอิง	144
ภาคผนวก	153
ประวัติผู้เขียน	226

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืนจากหน่วยงาน	46
2	ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารหน่วยงานของรัฐ	52
3	ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง การบริการทางวิชาการ แก่สังคม วิทยาลัยชุมชน	54
4	ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	56
5	ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารหน่วยงานองค์การเอกชน	58
6	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย	60
7	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงาน	62
8	แสดงแนวโน้มจำนวนหน่วยงานต้องการและไม่ต้องการบุคลากร ระดับคุณวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน	64
9	แสดงแนวโน้มต้องการจำนวนบุคลากร ระดับคุณวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน จำแนกตามประเภทหน่วยงาน (ช่วงระยะปี พ.ศ. 2535-2539)	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	แสดงแนวโน้มความต้องการจำนวนบุคลากร ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน จำแนกตามประเภทสาขาปฏิบัติงาน (ช่วงระยะปี พ.ศ. 2535-2539)	67
11	แสดงแนวโน้มความต้องการจำนวนบุคลากร ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน จำแนกตามประเภทหน่วยงานและ สาขาปฏิบัติงาน	69
12	แสดงการจัดลำดับความต้องการบุคลากร ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ...	72
13	สรุปข้อมูล เหตุผล หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน	75
14	แสดงลักษณะงานที่หน่วยงานคาดว่าจะต้องการให้บุคลากรระดับคุณวุฒิบัณฑิต ผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนปฏิบัติงาน ...	77
15	แสดงลักษณะงานที่หน่วยงานต้องการให้บุคลากรผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนปฏิบัติงาน จำแนกตามลักษณะงานและหน่วยงาน	79
16	ความรู้และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน รวมทุกหน่วยงานต้องการ	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ความรู้และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับคุณวุฒิปริญญา สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่หน่วยงานของรัฐต้องการ	86
18	ความรู้และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิปริญญา สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ต้องการ	87
19	ความรู้และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิปริญญา สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ และคณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องการ	88
20	ความรู้และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิปริญญา สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่หน่วยงานเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง การบริการทางวิชาการแก่สังคม วิทยาลัยชุมชนต้องการ	89
21	ความรู้และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิปริญญา สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจต้องการ	90
22	ความรู้และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิปริญญา สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่หน่วยงานองค์การเอกชนต้องการ	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	ความรู้และทักษะของบุคลากร ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียนที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการนอกเหนือจากความรู้ และทักษะด้านศาสตร์การศึกษานอกระบบโรงเรียน/สถิติ การวิจัย การประเมินผล/การบริหารและการจัดการ/ เทคนิคการเรียนและ การสอน	92
24	การสนับสนุนผลิตบุคลากร ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน รวมทั้งหน่วยงาน	93
25	การสนับสนุนผลิตบุคลากร ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน จำแนกตามประเภทหน่วยงาน	94
26	ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานเกี่ยวกับลักษณะงานของ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน	96
27	ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับลำดับความสำคัญ ลักษณะงาน ของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน	99
28	ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความรู้และทักษะของบุคลากร ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
29	ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความรู้ และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิปันเทศ สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน	104
30	ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ แนวทางผลิต ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิปันเทศ สาขาวิชาศึกษานอกระบบ โรงเรียน	107
31	ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ความรู้ความ สามารถปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณวุฒิปันเทศ สาขาวิชาศึกษานอกระบบโรงเรียน	110
32	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ความรู้ความสามารถปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับคุณวุฒิปันเทศ สาขาวิชาศึกษานอกระบบโรงเรียน	113

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แนวทางการศึกษาความต้องการบุคลากร ระดับชุมชนกึ่งเมือง สาขาวิชาการศึกษาออกระบบโรงเรียน	22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย